

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 сүл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАН
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 70 (6518).

1987 сүл. Бэс ыйын 11 күнө.
ЧЭППИЭР

Сыаната
3 харчы.

Оройуон партийнай-хаһаайыстыбаннай активын мунһабын туһунан

Информационнай иһитиннэри

1987 сүл бэс ыйын 9 күнүгэр ССКП райкомун конференция-саалатыгар партийнай-хаһаайыстыбаннай актив мунһабы буолла. Мунһааха «1987 сыллааҕы кураан усулуобуйатыгар сүөһү аһылытын соҕотуопкалааһыны ситиһинилээхтик ыытыыга оройуон партийнай, советскай, хаһаайыстыбаннай органныарын уонна общественнай тэриятэлэрин сөрүнтэрин туһунан» дакылааты ССКП райкомун иккис секретара Е. А. Борисов оҕордо.

Дакылааты дүүллэһингэ тыл иһитилэр: В. П. Чичигинаров — «Мындааайы» совхоз директора, А. М. Доросов — Чурапчы орто оскуолатын директора, С. И. Сергеев — «Мугудай» совхоз директора, Е. П. Слепцов — «Чурапчы» совхоз кылаабынай агронома, Р. Р. Иванов — Эрилик Эристин аатынан совхоз механика, П. Н. Мишин — «Икутмедпоздстрой» мехколхозтатын начальнига, В. К. Ефремов — Карл Маркс аатынан совхоз директора.

Актив мунһабы Саха АССР Мелиорация уонна уу хаһаайыстыбатыгар министри солбуйааччы М. К. Кротов уонна «Икутмедпоздстрой» трест управлющайа Л. К. Лозоватер кыттымны ылымдар уонна тыл эттилэр.

Партийнай-хаһаайыстыбаннай актив мунһабы сүөһү аһылытын бэлэмнээһини ситиһинилээхтик ыытыыга дьаһаллар быһааннарын уонна туһааннаах үүрээри ылымна.



Биир илөөх
көргөнгө

Бэс ыйа:

Гаджикскай ССР

Көм-дьыл хардытып киһи айар-тутар үлөтө быһаарар. ССРС норуоттарын быраатын көргөһүрүгэр Таджикистан, уруккута түмүктөх уһун дойдуну, сайдылаах промышленностоох, аныгылыы тыа хаһаайыстыбалаах, бастаан иһэр наукалаах уонна културалаах республика буола кубуллуда. Уута суох кууһа куйаардар күөх садтарынан чэлгийдилэр. Вахшскай гидроузел эмиз итинни ааттаах хочону клонок сиһиһгэ утахтаах сууртарын бодон оҕорон таһаараччыга, субтропическай садтар уонна виноградинтар кыраайдарыгар кубулута.

Ити барыта — бэйэтин дойдутун хаһаайыһынан санааһынтыгар аһар-тутар үлэтин иһингэ түһүтү түмүктэ. Бүгүн республика үлөһүн дьонно дьонуннаах сорукары ити чувствонь хас биридди коллективна, хас биридди киһиэхэ бары өттүнэн бөдөрөгүтүтү көрөллөр. Маас-саа судургу ол эрэри муударай санаа биһигири: уопсай дьыһа бөрөдөн уопсай күүһү-һүһүн олохтоһон сол ол буоллар уонна биридди иһин күүһүттөн түмүллэр.

Чэбдигирдин тылаа Советтар дойдугарын историкта сараланымын — тула суох буоларыгар тус бэйэ эппиэтинэһин чувствотын эргиттэ. Уларыта тууу — Октябрь дьыланын быһаччы салалымыта. Оһон киһи 70 сылын иһингэ аастыт суолу түмүктээн көрөр эрэ буолбакка, иһини кыргыһылар эмиз чуолкайдыһылар. Дойду бүтүнүтүн курдук, республика бэйэтин хардыларын Зимини штурмалаабыттар, олоһу социалистическай уларыта тутуу улуу процессин саа-лаабыттар чөмчүлэрин кытары тэһинир.



Сымыкка: каракулу оҕорор «Яндик» совхозка ветеринардар Нур Курбанов (ортоку) салайар ферматтар төрүүх туругун бэрэбэрэздиллэр.

ССТА фотохрониката.

ВОРКУТА. (Көм АССР). «Воркутауголь» холбоһун проходчиктары бастааннан иһин сыллаах былаанын уонна Улуу Октябрь юбилейин чэбдигэр социалистичес-

ГОРНЯКТАР СИТИҢИЛЭРЭ

кай эбэхтээхтиһибэтин «Ю-Шор» шахтатаа Н. Шевченко биригээдэгэ төлөрдө. Киһи пилитетка са-

баланыадыттан сир аннылан иһин километртан өрдүү хаһан барда, үлө оҕоромтутун иһин төгүл көрүтэ үрдэттэ. Төһүү-

нэн техниканы сатабыл-лаахтык туһаныы. үлө дьыһынныһын иһин коллективнай эппиэтинэс буоллур.

(ССТА).

Быыбардары көрсө —сыл аһардаабы кирби илэри!

күһүгэ 145-тин кг үүтү ыйыр. Оттон старшай бэйэтэ 170-нуу кг ыан коллективка бастаан иһэр. Үүт эбиллэн ферма үрдүнэн күһүгэ 7 центнер маанар буолла.

Бу күһүгэ фермада ыйыр аппараты киллэрэ сылдьаллар. Оһон кэлэр нэдиэлэттан ыла механичеснай ыһын тэриллиһэ.

Ол эрэри үлөһиттэр бэлэһинилэрин курдук, Кыһыл муһуҥ тэрилли-бөтөх, агитатордар да сылдьыбаттар, нөһө сылдьар библиотекка үлэһин иһин. Бу итэҕэстөр суһаллык туоратылларга наада.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

Сымыкка: эһин аһылык оҕоромчу П. П. Сергеев; ыһынныһыттар (хаһаастан) ферма старшайа Егор Собакин, Оксана Петрова, Новбрика Богатырева, Егор Федоров уонна Мария Кронникова ыан нэһинтэн.

Автор фотота.



ХОРБУТ САЙЫЛЫГАР

Үс сыллааҕыта Соловьев кэһилиһин ытын иһрдьаастара Амма өрү-һү өгөһө кэрэ көстүүдээх ытын мнэстэҕэ. Хорбука сайылык ферманы тутан дьэргэппиттэр. Оһон бөтөх хас сайын аһын маанна эдэр ытчаттар үрүн илгэһи дьэбидиттэллэр. Быһыл бу сайылыгына ыан-ыһын 28 күнүгэр Чарап-

сана хотонуттан Егор Собакин старшайдаах алта ыһынныһыт нөһөн тахсы-быта. Ферма үрдүнэн 120 ыһахтан 101 ыһах ыттар. Эһин аһылык оҕоромчунаа П. П. Сергеев анам-мыт. Иван уонна Дмитрий Собакиннар бостуу-таан эрэллэр.

Манна коммунист ыан-ныһыһыт О. Д. Петрова



ОРОЙУОН БААҔЫНАЛАРЫГАР

«Мындааайы» совхоз оҕуруотчуттара 12 гектарга хаппыһа олоддор соруктаахтар. Иһинтэн 4 гектарыгар үлэ барда. Вадэрэсттэһэч үлэһин эһонну Н. Захаров салайар. Үгүс сылларга үлэһит оһыт-таах оҕуруотчуттар А. Павлова, М. Дьячкова, механизатор Г. Дьячковай быһылыгы үүтүү олсөм буоларыгар сатабылларын ууран үлэһинилэр.

Вадэрэһини туругунан оройуон үрдүнэн 2437 гектарга сүөһү аһылыга буолар културалар ыһылы-нылар. 387 гектарга (ол иһинэр Эрилик Эристини-нэ—74, «Чурапчы» совхозка—223, «Мындааайы-га»—30, «Мугудайга»—60 гектарга) ыаар кото-луннэ. Паардааһын тэһимэ сир аһын бытаан.

Төрдүгэр астаахтар 82 гектарга олоддулунулар. «Мындааайы» уонна Эрилик Эристин аатынан совхозтарга 20—25 гектарга туриһс олоддулунна.

Уратылаах сакаас

Маһы танаһымыр ком-бинатка Д. Ф. Чепалов салайар биригээдэтин 20 чилиһэ бары былааннаах кирби илэри аһара төлө-рөгө күүстэрин түмэн биһр санаанан үлэһит-лэр. Ураты болдомто бө-родууксуһа хааһыстыба-тыгар ууруллар.

Бу күһүгэ биригээдэ эппиэттээх сакааһы төлө-рөр: Чурапчы орто оскуо-латыгар маһнайгы кы-

лааска ниһирэхтээх алта саастаах оҕолорго аһаан мебель комплекһы: орон-нору, олоппостору, ос-туоллары, танас ыһаап-тарын оҕороллор.

Биригээдэ таһаары-лаахтык үлэһин. Сыл бэс ыйыгар 97 тһ. солк. суумалаах үлэни төлөрөн былаанын 1000 солк. аһарбыта.

М. ЭЛВЯДОВА.

ӨНӨСАҢА КӨРҮНЭ

Олодудьааһы хаа-чыһы производственнай управлениһын механика В. Туника автосервис өнөлөрүн оҕорууну саа-лаата. Киһи хаһаайы-нааһын саага усулуобуйа-тыгар дуосабарга олод-уран үлэһин. Кэһини-р-тэһ үлэ нэһимэһиттэн кө-

рөн префекурант быһы-тынан төлөбүр ыһыллар. —Мин маһыһаан нор-пуһа туһаттан тахсар тһ-на алдыһытын саагы-гар түһүрдэ, —дэһн нэ-һини Чурапчы селиһиһ-тин олохтооһо Н. Н. Кор-кин.

Механик В. Туника

Урун аһы дэлэһэн

Эт-үт комбината сыл бэс ыйдааһы сорукарын бородууксуһаны батары-га 19 бырыһыаннаан куо-һаран 1 мол. 18 тһ. солк. үлэһэтэ. Таһаары-най бородууксуһаны оҕо-руу былаана —748 тһ. солк. 850 тһ. солк. то-лорудунна. Үүт оҕоһу-тары оҕоруу былаана 124 бырыһыанга тһ-р-диллэн барыта 1396 тон-на аһаанна.

Ол эрэри комбинат арыһы оҕоруу уонна сыата суох бородуукта-лар бэлэмнээһин былаа-нарын ыһаһаан төлөбөтө. Иһиннэх бастаһытыгар туһааннаах кэһи устата оройуон совхозтара бары-та 280 тонна үүтү ситэ-туттарбатахтара, иһкиһ-гэр сыата суох бородуук-талары нэһилиһингэ атыһаһпата буолла.

Биригээдэ эһини кол-лективтартан эттэххэ, Чу-рапчытааһ арыы завода үчүгэйдик үлэһэн иһэр.

Р. СОФРОНОВА.

арвас мааркалаах автомо-биллары өрөмүөнүтүр: корпустарын көһөрөр. Кырааскалыһ, о. д. а. өнөлөрү төлөрөр. Ол эрэри таһаастаах үлэ-ни усулуобуйата суох. Сөһтөөх усулуобуйаны тэ-рһиэр туһунан управле-ние салалтата толкуй-дуон наада.

«СО» корр.

ССКП райкомун иккис секретара Е. А. БОРИСОВ дакылааттан

Совхозтар партиянай тэрил-
таларын сүрүн соруктарынан ба-
ры хабаайыктыбаларга үчүгэй
моральнай-психологическийнай бы-
лымы-майымы үөснэтин, партия-
най хабаайыктыбайынай аягына
дууруобут соруктарын толоруу-
га коммунистары, бары үлэни-
тэри түмүү, бу кылгас өппүт-
лэх хампааньна кемигэр ком-
мунистар баһылыгыр-көһүлүүр
оруолларын үрдэтин буолар.

Оройуон партийнай-хаһаайыстыбаннай активын мунһаба

ТАБ. Е. А. БОРИСОВ ДАКЫЛААТЫН ДЬҮҮЛЛЭҢИИ

Вастаккынан тылы «Мында-байы» совхоз директора В. П. Чичинаров ылар. Кини нүөл-сүтэр системалар бырайыактара уонна олору онорору инженер-най көрдөбүлгө эппиэттэбэттэ-рин уонна олус үһүнүк сы-һылдан-субуалаан тутууларын критикалаата. Курааны утары охсуһуу бу сүрүн төһүүлэ-рэр түмүктэригэр толору кыах-тарын үлэстэбэтэр. Холобур, 200 гектардаах Бодур нүөлсү-тэр системата 50 гектары эр-э синигрдар. Мөнүүдэ үс сыл-устата уу тахсыбакка туһаныл-лыбата. Мындабайы I-II объектарыгар бэдэрэттэ «Якутмелиоводстрой» ПМК. сыһыан көмөлөһүөх буолан эрэнэрэн туран үлэстэ биэрбэ-тэ эрээри, этинин толорбото. Ман-нык тутууларга эппиэттэстэ-хтэ сыһыаннастааха эр-э күтэ-дһылтан тутулуга суох үһүнүк хааччылааха сөп. Араатар итинэн салгыы быһыл совхоз 3000 тонна сиһэлэни, 500 тонна сенаһы баһынаттан ыларга бы-лааннарын, ону толорууга коммунистары аттаран туруо-рууга парком ураты болдомто-ну уурара наадатын тоһоолоон-отта.

—Сүөһү аһылыгын совзотуо-каалаһыгга оройуон общест-веннона улахан көмөнү онорор. Былырыны кинилэр күүстөр-нэ 4724 тонна от, 5500 тонна эби аһылык араас көрүнэ бэ-лэмнэмнэ, 65 км усталаах ка-питальной бүтэй тутуллубута. Быһыл ити үлэ салгыы тэти-тиллэһэ наада. Ол эрээри аас-пыт сылга тэрилтэлэргэ былаан-

нар олус хойутаан, хас да тө-гүл уларытыллан тэриллэбит-тэ, Социалистическай куот-лаһы үчүгүйдик тэтиллибэ-тэ. Ити алдастар быһыл көп-нөрүдүхтөрүн наада. Эби аһылыгы аһаан дүлгүн бэ-лэмнэмнэ сэр-гэ обществен-ность күүһүн хомуу, уу отун, суол кыттыгынаады оту собо-туокалааһыгга туһаныаха.

Совхозтар кэлин сыһыларга оттооһунга уонна эби аһылы-гы бэлэмнэһингэ 4-7 кылаас үөрэнээчилэрин туһамаат буолдулар. Ошон кинилэр агар-дас площадаларынан, лааһыр-дарынан эр-э мунгуданаллар. Ойуу кыра сааһыттан общест-веннай туһалаах үлэстэ тарды-га ити кээкэ мэхэйдэри үөскэ-тэрин учуоттуоха, Мунһааха ити туһунан Чурапчы орто ос-куолатын директора А. М. До-рофеев эттэ.

«Мугудай» совхоз директора С. И. Сергеев курааһы сайым-га оттоонун уратыларын са-нааны атааста. Бэс ыйын бас-талы анарыгар ардах түспэ-тэ. Ол мнэстэ от татым буоларын быһаарда диэххэ сөп. Агардас ити даһаны быһыл оттоонун дьылбатын мнэстэ быһаа-рыахпыт диир сыһыатан этэр. Биллэн тузар, совхозтар терри-ториаларыгар сир оттоммоко хаалбатын ситиһиэхтэ-хтэ. Оройуон тас өттүгэр көһүү бо-лупуруон бу күнүгэ быһаарар наада буолла. Онуоха Нюотара салаа үрэхтэрин оройуон сов-хозтарыгар бэрдэрини туруор-суоха. Араатар итинэн сал-

гы мелиоративнай үлэстэ кэ-ли сыһыларга Амма сүһүгүтэр эр-э ытыллыларын сыһыан аахта, сүрүн болдомтоно алаас сирдэри онорууга туһаайарга эттэ.

—Былырыны Бүдүүгэ көһөн оттообуппугуттан 280 тонна оту ыһаан тэтибэтиб. Золотин-нара албах соломо уонна от хааллылар. Ошон «Чурапчы» совхоз быһыл арыы чугас Кэ-бэйн оройуонугар оттуурга кэспэтинини ыһтар. Бу күн-нүгэ оттоонун тэриини дьа-һаллара, быһаарар туолуула-рын идеологическай хааччыны боппуруостара толчулаһылар.

Ааспыт күһүн сүрүн оттуур алаастарытыгар аһыга үөскэ-эн эр-э биһибиэ. Сотору-таарыта ытыллыбыт кэриин көрүү итин биэрэгэтэр. Итинэн сибээстээн аһыганы утары ох-суһар икки агрегаты онорду-бут. Пенсционердар биридн алааһынан үлэстэн аһыганы утары охсуһууга үлэстэн арал-лар.

Модун күүстээх К-701 трак-тордар холбоһор техникаларга суох аҕалыллылар сир онор-ууга мэхэйдэри үөскэтэр. Бу боппуруос эмиэ утаһылааба-ка быһаарыллара наада. Кураа-ны утары охсуһуу сүрүн хайыс-хатыгар—синигрдар системала-ры бырайыактаһыгга, тутуу-га инникитин үлэни күүһүрдөр наада.—диэтэ «Чурапчы» сов-хоз кылаабынай агронома Е. П. Слепцов.

Эрилик Эристин аатынан совхоз механика Р. Р.

Иванов дойдуга от чыгырбаһынан сыһааһы ыраах сиртэн оту тэһингэ совхозтар автопаркаларга албах уматыгы ороскуоттуулар, техника саа-халлалар. Агардас ити даһаны мнэстэ алаас сирдэри тусаран онорон, нүөлсүтэн сүөһү аһы-лыга буолар культуралары кинигини ыһар эр-э. Ман-наха уу боппуруонун быһаары-га үлэни ыһтар наада. Урукку өттүгэр болдомто ууруулаба-таһтан оннооһор хөрүтүһү сирдэри синигрдингэ күөллэ-р уола ыраахан балаһыанна үөскэтэ. Өрдөстүтэ тутуллубут Мэһирин системата туһата суох бырадылына. Синигрдар объектарга итиник дьаладай сыһыан тохотуллуон наада. Сүөһү аһылыгын бэлэмнэһин-гэ аһылыгын харыстаабатын сыһыаннаһыны хатыһары.

«Якутмелиоводстрой» ПМК начальнига П. И. Минин сир-и оноруу, нүөлсүтүү боппуруос-тарынан быһааччы дьарыктанар коллектив итингэр тулар со-руутарга тохтоото. Урууно мех-уосток онуугар ПМК тэри-дингэ заһыаха улахан кыах-та-ры үөскэтэр. Ол эрээри мехко-лонна материальной-техничес-кай базата олус эргэрдэ, үлэ-нит илин аһыага эби ыраахат-тары үөскэтэр. Таһаарыллыбыт уураахтары толорууга тустаах салаааччылартан эппиэттэ-ни ирдир кэм кэлэ.

Мнэстэлэргэ ПМК үлэтигэр көһүүнүк көмөлөһүлөр, Хо-лобур, Мындабайыга быһыл си-лэс-траншеятын онорууга бири-

тэрдэни тэрибиппит. Ол эр-э-ри совхоз хайытыллыбыт ма-тырылааһынан хааччылыгы ханнык да көмөнү онорбоко, коллектив ур-дэллэтигэр тир-пэ-тэ. Эбэтэр «сигма» курдук бо-ростуой системаны үлэстэнигэ кини биэрбэки хасты да сыл-туһаанна сылдыһылар, дь-итинэн, совхозтан бэйэтигэн ту-тулуутаах.

Карл Маркс аатынан совхоз директора В. К. Ефремов мнэстэ-тэ аһаан-суоттаан, байа инци-атива көтөһөн үлэстэбэттэн, урду-ку тэрилтэлэр этинэлэри күүтэ-олорууттан курааны утары ох-суһууга толчу былааннаах үлэ-барбат, диэтэ. Былырыны мнэ-стэ от сүөх буолан «Мында-байы» совхозтан сир ыһарга туруоруулабыта. Ол эрдэ бы-һаарыллыбытардан улахан охсуу таһаарыллыбыта. Дьити-нэн, сир баарын үрдүнэн «Мы-ндабайы» совхоз салаатата кэ-тэһиэрдэ, Амма улуор үрэх-тэр оттоммоко хаалбытара. Ол онуугар совхозтар атын оройуоннара тэһин оттоонун-нара хаһаайыстыбалары албах нөһооко тэһэ. Итинэн сибээс-тээн оройуон иһигэр кырыма-быстах сирдэри оттоуу боппу-руонун быһыл ардэттэн быһа-ар наада, диир кини.

Партийнай-хаһаайыстыбаннай актив мунһагар Саха АССР Мелиорацияда уонна уу хаһа-йыстыбатыгар министерствотын министри солбууааччы М. К. Кротов уонна «Якутмелиовод-строй» трестин управляюща Л. К. Лозоватор кыттыгыны ыт-тылар уонна тыл эттилэр.

Актив мунһага дьүүлэһи-либт боппуруоска туһааннаах уураагы, дьаһаллар былаан-на-ры аһына.

Саһа үөрэх дьылыгар—суйгун бэлэми

Тэтимнээхтик сабаланна

Саһа эрдэттэн оскуолаһар коллективтара саһа үөрэх дьылыгар бэлэмнэһилэрин саһалаабытара. Билигин үлэ хааһыта хайдарый? Ол туһунан маннык кэспиллэр.

З. Е. ЕГОРОВ, Одьу-луун орто оскуолатын ди-ректора:

—Үлэбит элбэх. Бу күнүгэ алта кини күһүн оскуолада киириэхтээх 6 саастаахтар үөрэнэллэри-тэр аһаан дьэз тута сыл-дыллар. Начальнай ос-куоһаны иһиттэн халтаһы-һыан бүрүһү сабаланна. Бэрт эр сыһыларга боһу-э-лэн көстүүтүн боортулаан турбут эргэ котельнай итүрүн састордубут, аны ол мнэстэтин ыраастаах-таахпыт. Элбэх үлэни ити-тэр системаны ыраастаа-һыгга ытыллыахтаах. Оскуолабыт электротех-водкатын бүтүнүгүтүн уларытаахтыгына сатаанар. Ол эмиэ үгүс бириэмэни ыһаада. Саһа ытар тири-түтүнү саһалаабыһыт, онуунабытын ситэр-дэһи-тэ сатаанар. Пришколь-най учаастактын кэһэ-тиэхтэһипт, ону күрү-дүөххэ наада.

Быһата, үлэ элбэх. Ити-нээх педколлектив ити-тэн да тутулуга суох бүт-түгү туруунааһына са-танар. Шефстэх совхозтут эмиэ көмөлөһүөн, то-лоан, уһаһар мастерско-йун көһүлүөн наада.

С. С. РОМАНОВ, Ха-тылы орто оскуолатын ди-ректорын хаһаайысты-баннай чааска солбууаач-чы:

—Быһыл сайын Хаты-лы орто оскуолатыгар 75 тыһ. солк. капиталнай өрөмүөн ытыллыахтаах. Оскуола аһылаатын көтө-хтөрөн эмиэ буолбут баал-наларын бүтүнүгүтүн, ха-ра муостатын уларытаах-таахпыт. Саһааһынаа оноруктаахпыт. Ити үлэ

★ Эрдэттэн бэлэмнэһипт —элбэҥи оттуонг ★

Кичэллээхтик сүүмэрдикхэ

Быһылгы сайын кураан буолар инчиллэнэ. Итич-чигитэр оройуонмут тас өттүгэр ыраах сирдэргэ оттуу тардаһаахпыт. Эл-бэх ороскуотунан тизлэн тэһин үлэһипт. Олох-тоохтор билигин үлэбип-тэн, бэрэдэспитинэн сы-һыктаан Чурапчы оройу-онун туһунан уолсай өй-дө-бүл ыһыахтара. Итинэн сибээстээн ыраах барар өтчүттэри эрдэттэн сүү-мэрдикхэ наада.

Ааспыт сайын Эрилик Эристин аатынан совхоз түөрт отделениеһыттан эһеолар тарыллан ыраах Бүдүүгэ оттообуттара. Дьону эрдэттэн сүүмэ-рдэһинэ, түбэһинэ хомул-луу буолбута. Хоптодо от-делениеттар рабочайдар-тан уонна мастеровой үлэ-иттэригэн икки эһео-тэриллибитэ. Итинэн ЫБСЛКС райоһа оро-йуон кинигиттэн уон ыч-а-ты сыһыарбыта. Ити-лэ-тэн үгүстэр үлэни кыһ-бат, сатаабат этилэр. Со-рохтор төһүтүлээн кэ-л-биттэ, С. Ырыкыев, В.

«Мугудай» совхоз Тө-лойдөһү отделениеһын кыһыдаастара күүстэ-рэ тэһиһинэн общественнай үлэ-дэ-хамнаска көмө-лөһүлөр. 70 сааһыгар үк-тэммит педагогическай үлэ ветерана И. С. Хо-танов отделение өтчүт-тары аһаан кыһабыл онорор. Кини хайы-үйэ 40 кыһабылы бэлэмнэ-тэ. Биһир да суботуну-ту көтүлүккэ кыһанар.



Билиэххэ эппиэттиилэр

Посельскай бнэстин нун үлэстэ ыалдыбытара. Уонча кинилээх эһеоттан икки кини көһүрэтэһинэ үлэстэ биллэрдик охсор.

Ыраах оттуу барааччы-лартан үлэ ырааханын мнэстэбэһи, кыһыгынан кэспэтиэххэ. Хас биридн-лэриг кытта сирэй көрсөн дьитэһи балаһыанна-ларыгар тэһиэ интерна-тир-тиэххэ. Эһео быстах кэм-кэ да үлэһипр буоллар бэйэтэ эмиэ туспа суол-лаах-нистээх коллектив буолар. Дьон байа-байа-ригэр хардарыта сыһыан-нара үлэ түмүгэр улахан оруоллаах. Итин эмиэ учуоттуоха. Салайааччы-ларын опыттаах үлэһи-тэри туруоруоха. Эһео састаабыгар хотууру тутэ үөрүйэх дьону киллэ-р-тээххэ. Ыччаттар үгүс-тэ хотууру оностору са-һаабаттар, табан сыты-лэмматтар. Ошон ветеран-нартан, пенсионердартан наставниктары аһааһыа-ха.

Т. СОКОЛЬНИКОВ. Хоптодо.

«Саһа олох» муус у-тар 25 күнүгэни цомо-ригэр «Тордуох тарба-хтар» дьэз төбөлөөх критическай сүрүн бэһэ-тэммитэ. Оһно «Чурапчы» совхоз Түөһүтэһи отделе-ниетин рабочайа Местни-ков В. Г. уонна ити отде-ление биригэһиһэр Бел-лев И. И. Якутскайдыр суолга хааларыллыбыт автобус чаастарын уор-буттарын туһунан сурул-лубута.

Совхоз ити үлэһиттэри-гар туох-халыах дьаһал-ылыһытын туһунан Сылаһ селскай Советын исполкомун председате-лэ В. П. Баншев редакция-га бу курдук эппиэттир:

«Совхоз Түөһүтэһи от-делениетин биригэһиһэр Беллев И. И. сиргэ ба-нат быһыма дирекция

уонна исполком холбоһу-таах мунһахтарыгар кө-рулуһа.

Мунһааха тыл эһант-тэр бары таб. Беллев тү-тэри быһытын критика-лаатылар. Кини—сала-йааччы, оһон агардас үлэни тэһиһигэ эр-э буол-баһа, үлэһиттэри полити-ческой, сир-майгы отту-нэ итингэ эһиэ болдом-тоһун ууруулаах. Беллев иһонн оттугэр итинн учуоттуурутар этилиһи.

Буруһун толору билим-митинэн уонна иһонн от-түгэр итиник түктэри бы-һымы хатылаабакка эрэнэрбитинэн, мунһах Беллев И. И. кытаанах быһагары биэрде. Рабо-чай Местников В. Г. пер-сональной дьылатын от-деление совета көрөрүгэр соруахтаниһа.

СПАРТАКИАДА ТҮМҮКТЭРЭ

Оройуон иһиннээһи алта агит-зоналар иһи ардыларыгар тэһи-тиллибит комплекснай спартакиа-да түмүктэнэ. Агитзоналар кы-һын устата барыта спорт 11 ко-руңгэр нүрэхтэстилэр.

Спорт бары көрүннэригэр сити-

агитзона иһиэ мнэстэһинэ. Үһүс биригэһтээх мнэстэһи номсомол-скай үлэһит Андрей Турантаев на-һитаннаах VI агитзона ыһла.

Күрөхтэһилэр түмүктэринэн оройуон кинин сүүмэрдэммит ха-маандатын састаба тэһиһиһа. Кинилэр оройуон юбилейнай спар-такиадатыгар кыттыахтара.

Е. АДАМОВ.



Нуучча литературатын уонна искусствотун күннэрин көрсө

Ч а б ы л х а й т а л а а н н а р д ы ы н к ө р с ү ө х н ү т

Бэс ыйын 13—21 күннэргэ билин республикабытыгар нуучча литературатын уонна искусствотун Күннэргэ—доһордоһуу өрөгөйдөөх бырааһынньыкка ымытылыа. Манньык Күннэр 12 снл анараа өттүгэр 1975 сыллаахха эмиз бэс ыйыгар ымытылыытыгар күн бүгүнүгэр днэри дьон уопуттан түспөт каро кэспээн буолан көлөнөттөн көлөнөткө барыллар. Онно Ленинскэй уонна Государственный бириэмийэлэр лауреаттара, Социалистическай Ула Геройа Сергей Михалков, Ленинскэй бириэмийэ лауреата суруйааччы Сергей Смирнов, Калинин народнай поэта Давид Кутулынов уо. д. а. кытыһыны кыбытыра, умуктабыт көрсүһүүлэри болуктэбиттэрэ.

Быйыл эмиз үтүө көрсүһүүлэр буолуохтарын долгуһа, үрөс күүтэбит. Билиннээх ырыаһытар Людмила Зыкина уонна киин салайар ансамблэ, Лев Лещенко, Тихий океаннаары муора флотун ырыаһа, үтүкүгэ ансамблэ уо. д. а. саха дьонун малдыттарынан буолуохтара, РСФСР суруйааччыларын 10 кыһыл делегатын ССРС Суруйааччыларын союзун бырабыланыытын секретара, ССРС уонна РСФСР Государственной бириэмийэтин лауреата Петр Проскурин салайан адалыахтаах. Кинилэр ортолоругар Социалистическай Ула Геройа, Государственной бириэмийэлэр лауреаттара, «Москва» сурунаал кылабынай редактору Михаил Алексеев, билиннээх суруйааччылар Феликс Чуев,

Николай Шундик, «Юность» сурунаал кылабынай редактора Андрей Дементьев уо. д. а. бааллар.

Петр Проскурин «Имя твое», «Глубокие раны», «Судьба», «Горькие травы» уо. д. а. айымньыларын саха аазааччылары үчүгүйдик биллэрэр. Кини геройдара ыарахан дыһаллаах эрээри, нөнө, чинэниэй, дьоллоох олох туһугар бэйэлэрин тыһынарын да толун ууралларын нэрбэбэт дьон. Петр Проскурин «Любовь земная» уонна «Судьба» айымньыларынан уусуран кинилэр сценарийдара суруллубуттара, итинин суруйааччыта 1979 сыллаахха ССРС Государственный бириэмийэтин лауреатын аата нигриллибитэ.

Билинги библиотекабыт аазааччылары «Ивушка плакучая», «Драчун», «Висневый омут» кинигэлэри сүбүлээн аадаллар. Романнар автордара Михаил Алексеев бастакы айымньытын Ада дайду Улуу сэриитин тематыгар анаабыта. «Ивушка плакучая» романын ийин Михаил Алексеев ССРС Государственной бириэмийэтин лауреатын аата нигриллбитэ.

Нуучча билиннээх суруйааччыта Николай Шундик олоһо уонна айар үлэтэ Чукотканы кытта ыксы сибээстээх. Кини манна өр сылларга үчүгүтэллаабыта. Бастакы романа — «Выстрел в олень» киниэхэ улахан ситиһини адалыта. «Белый шаман», «Древний

звук» айымньыларга чукуча нуруутун олоһор Улуу Октябрь нэниттэн тахсыбыт үлэрийиылар тустарынан көспөһүлэр.

Саха народнай поэта Семен Данилов 1975 сыллаахха Владимир Солоухин кытта көрсөн Экзаменнар Күннэргэ өлбөт сүппөт айымньыларын тылбаастырыгар көрдөспүтэ. Ити, ханнык баарар өттүнэн ыллаахха, ураты сырааах, уустук үлэни тылбаастырыгар көрдөспүтэ. Владимир Солоухин бу ийини билинги Эрилик Эриетин аатынан совхозпутугар эмиз сымдыбыта. Ол туһунан «Якутия. Ысыах» днэ кытабытыгар («Наш современник» сурунаал 1982 сыллаагы нүмүрүгэр бачаттаммыт) көп сазытат. Поэт дириг философиялаах хоһооннорун, көспөһүнүн ордукар аазааччылар сэһэрдэллэр. Билинги библиотекабыт В. Солоухин «Лирические повести и рассказы», «Ведствие с голубями», «Олепские пруды» о. д. а. айымньылары бааллар.

Саха сиригэр нуучча литературатын уонна искусствотун Күннэрин көрсө оройуоннаады киин библиотэкара нуучча суруйааччыларын кинигэлэрин быһытыллыа тэрилиннэ, аазааччылар оһу сэргэ элбэх плашкалартан билинхэ кэллэхтээх ылдыттар тустарынан билинхэһэтин сөп.

Н. МАКАРОВА,
библиограф.

Бу күннэргэ оройуон орто оскуоаларын выпускниктара үстүү предмеккэ экзаменнары туттардылар. Бэс ыйын 1 күнүгэр нуучча тылыгар уонна литературатыгар үөрэнээччилэр үс темага — «Роман Н. Островского «Как закалялась сталь» — учебник иизини для советской молодежи», «Идеал революционера в творчестве Чернышевского» (по роману «Что делать?»), «Тема братской дружбы народов в советской многонациональной литературе» (на примере разбора 2-х—3-х произведений) — бйтөн суруйуу-



Экзаменнар эппиэттээх күннэргэ

лары толордулар.

Саамай элбэх выпускниктаах Чурапчы орто оскуолатын 59 үөрэнээччиттэн комсомольскай тэрилтэ секретара Полина Захарова, учком председатели Олег Яковлев, үөрөх бастыһына Аля Морфимова уонна Аля Куличкина грамматикада уонна литературада иккиннэригэр «туйгуу» сыаналары ыллылар. 16 оро хаачыстыбада суруйдулар.

Амма орто оскуолатын 22 оро бүтэрээдэ. Кинилэртэн бастакы экзаменнарын үс оро «туйгуу» сыаналарга туттарда. Кинилэр ортолоругар комсомольскай комитет үөрөххө сентора Марк Федоров баар.

Калин күннэргэ онустар оскуолада оноруллубут графигынан сорохтор алгебраһын, сорохтор физикаһын туттардылар. Одьулуун орто оскуолатыгар алгебраһын урдук үөрэһи быйыл сага бүтүрүт Лина Дмитриевна Лебедева үөрөппитэ. 14 выпускниктаах комсомольскай тэрилтэ секретара Лена Носова, бэһис, үлэ чинлэригэр таһаарылаах үлэтин ийин ИБСЛКС КК анааһынан болуктэммит Гаяя Мат-

веев уонна Лена Яковлева, Вера Садальничева эппиэттэригэр экзамены туттар коммиссия «5» сыананы туруорда. Кылаас туорт үөрэнээччитэ хаачыстыбада эппиэттэтиллэр.

Ахсыстар эмиз үстүү экзамены туттардылар. Армылаах арыс кылаастаах оскуолатын ахсыс кылааһын 8 үөрэнээччиттэн учком председатели Коля Барашков үһүннэригэр «5»-нэ, оскуола бастыһи Антипина Валя Намытаров, оройуон олоһорго суурутэ чемпионова Пётр Бурнашев, комсомольскай тэрилтэ секретара Катя Демьянова «4» уонна «5» сыаналарга туттаран ийэллэр.

М. ТИМОФЕЕВА.

Синимокка: оро спортнай оскуолатын быйыл 38 оро бүтэрээдэ. Кинилэр бэс ыйын 8 күнүгэр алгебра экзаменын туттардылар. Кинилэртэн 7-ро синимокка (хаптаһан): Ира Шадрина, Ана Заморщикова, Сана Попов, Афоня Петров, Аля Барашкова, Гаяя Николаев уонна Костя Дьячковскай туйгуу сыаналары ыллылар.

П. Оконешников фотота.

ырааттар «Чурапчы» совхоз салааттаа быһаара оксорго тиэтэйбэт. Киноустановка аппарата мөлтөх, оттон ол үлэлииргэ элбэх ыарахаттары уосиэтар. Культура днэтигэр үчүгэй хаачыстыбалаах радиоуслителлэр, проекционный аппарат, специескай микрофоннар суохтар. Тннээдэр, Кытаанахтаады агитационнай-культурнай биригээдэ үлэтин транспорт суоһа атахтыыр.

Үлэни кадр быһаарар днэбит. Оттон Кытаанахтаады Культура днэтигэр кэли 10 сылга бири да анал үөрэхтээх культуура үлэһитэ—дирижер-хоровик, баянист, о. д. а. анана илин. Олохтоох орто оскуолада музыка уонна ырыа учуутала эмиз суох. Итинчэтигэр үлэһиттэри, ыччаттары музыкальнай, эстетическай, уусуран өттүнэн сайыннарыыга кыһамны ууруллар днэххэ сөп дуо? Кытаанахтар итин туруорсубат буолбатахтар. Ол эрээри болууруос сылтан сыл сөнүлүлэр.

Үчүгэй үлэтигэр уосиыбанна, Кытаанахтаады ИСКК үлэтигэр комиссар сөптөөх өйбүлү оһоруохха.

М. МИХАЙЛОВА.

Редактор
Н. Е. МАКАРОВ.

Хайахсыттаады сага Культура днэтин үөрүү-лөхтүгэр айым 6. дь. бэс ыйын 13 күнүгэр ийиэ 7 чаастан буолар. Бнэтар-га Хайахсыска үлэһэбит, оһорбут таһаарыстары ылдытытын р г ы т ы г а р ыгырабыт.

СЕЛЬСОВЕТ
ИСПОЛКОМА.

Диригнээди участковай балыһынан Павлов Афанасий Афанасевич аатыгар 1987 снл бэс ыйын 2 күнүгэр бариллбит 98906 №-дээх болуһунай-лиис сүннүтүн днэтиг суоһунан аа-рыллар.

Чурапчы орто оскуо-латынан 1980 сыллаахха Антипина Антонина Арна-дьевна аатыгар барилли-бит В сериялаах 565175 №-дээх аттестат сүннүтүн днэтиг суоһунан аа-рыллар.

Оройуоннаады киин балыһа коллектива, партийнай тэрилтэте уонна профсоюз райко-ма эми үлэтин ветерана, акушерка

ШАДРИНА
Марфа Ивановна

уһун ыарахан ырыаһыттан өлбүтүнэн, оһолоругар, снэттэригэр, ай-махтарыгар дириг ку-турбаннарын тнэрдэл-лэр.

Таптыыр ийэбит эбэ-бит, аймахпыт

ШАДРИНА
Марфа Ивановна

уһун ыарахан ырыаһыттан өлбүтүн таһаарыс-тарыгар, билэр дьону-гар, диригник куруту-йан туран, ийитиннэрэ-бит.

Оболоро, снэниэрэ,
аймахтара.

«Мындабаайы» сов-хоз салааттаа, Соло-веев сельсоветын ис-полкома сэрин уонна үлэ ветерана

НИКОЛАЕВ

Михаил Гаврильевич хоһолтолоохтук өлбү-түнэн ийэтигэр, кэргэ-нигэр, оһолоругар ди-риг кутурбаннарын биллэрэллэр.

Таптыыр оһом, нэр-гэһин, абабыт, эһэбит сэрин уонна үлэ вете-рана

НИКОЛАЕВ

Михаил Гаврильевич хоһолтолоохтук өлбү-түн аймахтарыгар, би-лэр дьонугар, дириг-ник курутуйан туран, ийитиннэрэбит.

Ийэте, кэргэнэ, оһо-лоро, снэниэрэ.

КСК УОСКУЙАРГА ТӨРҮӨТ СУОХ

Кытаанахтаады Куль-тура днэтин ис бараана хахчы да ийин кутун-су-рун тутар тупсаһа, сыр-дын дьраас. Фейсэ ту-рар өһнөөх телемэртан садалан хас бириднэ стенидэтигэр, планеттар тнннэ барыта үлэһиттэр сыһыаланнара туһалаах, интэрнэһинэй, баай бу-ларыгар туһайылыыбыт, 1985 сыллаахтан маһа культуурай - спортнай комплекс үлэһит. Оро-йуонна сага садалаһын кытаанахтарга сүнэрилли-биттэригэр тупса төрүттэр бааллар. Чурапчы дьонно кытаанахтар сүтэни нө-төдөр үтүкүлэрин-ырыа-ларын нэккэ сылларга нэр-хэспээн көрөллэр. нэһи-лнэк днн-чаким спортнай да днэтэххэ ким да бука оһуодуо суоһа. Кэ-лиин үс сылларга оскуо-ла эмиз бастыһынар ийи-лэригэр бигэтин тахсарга дьулуһан үлэһит. Олох-тоох снбээс отделениета, детсад, о. д. а. эмиз ий-инилэр нэккэлэригэр бааллар. Онон маһа культуурай - спортнай комплекс бастакынан тэрийдэргэ база бала-чаа баара уонна кылабына-на, дьоннорун түмүүлэ-э-

ва, урунку сыллартан күһү холбоон үлэһиттэ дьобурдаахтара төрүт буолбуттара.

Ол эрэл кураанахха буолбата: КСК маһа айымньылаахтык үлэ-һит, нэһилнэк-йиннээди бары общественнай, го-сударственной тэрилтэ-лэр куустэрин түмтэ.

Бары мытыллар дьа-баллар үлэһиттэри үлэ-бэ, дорубай олоххо көү-дүүр, идеянай-политичес-кай таһымнарын үрдэ-тиһтэ, уусуран дьобурда-рын сайыннарыыга ту-һайылылар.

КСК үлэтин координа-ционнай совет кини-лннр. Бары обществен-най, государственнай тэ-рилтэлэр үлэһиттэр тын-малаһыгарын тэриһитэ, идеянай-политическай ий-тинтэ былааннары онго-рон советка түһөрөллэр, оттон таһыллан бири уоссай былаан оһолу-ллар. Кинилэртэн сорохто-рун үлэтин кытта били-һиннэрэһэн.

Дьон оһорор сиринэн үлэни координационнай совет секретара, сельскэй Культура днэтин дирек-тора Н. В. Захаров сала-бар.

— Бөһүөлэһэ сэттэ агитэона баар. Кинилэр олохтоохторо бэйэлэрин куустэринан биэртэрдэри, спортнай кураһтэһиллэ-ри тэрийдэлэр. Ураты кыһамны бөһүөлэһэ тул-саран оһорууга ууруллар. Ого интинтэ агитэона үлэтин былааныгар эмиз киллэриллэр. «Оскуола, төрөппүт, общественность» озо интиннэгэр оруола-тамада агитэона олох-тоохторун бири уоссай куннэригэр конференция ымытылына. Элбэх кини ити болууроска санаатын эттэ — днэи кэспир кини.

КСК ийинэн араас ну-руһуонтар, спортнай секциялар үлэһитлэр. Драматическай куруһуон салайааччыта Н. С. Кор-нин бу курдук кэспир:

— Драматическай куру-һуон члнэһиэрэ Н. Се-менов «Мас холбука» днэи пьесатын бэлэмнээ Уус Алдан, Алексеевскай оройуоннарын гастрол-га сырыттылар, драмати-ческай куруһуонтары оройуоннаады көрүүгэ кыттан бэһис миэстэлэ-нибэт.

Маһа аһаас илэлээх дьон түмсүбүттэр: Тарба-хов В. М., Спиридонова

Е. И.—учууталлар, Г. М. Павлов—ыанньыксыт, П. И. Собакин—совхоз рабо-чайа, М. Д. Андреева—эргини үлэһитэ уо. д. а.

Кыһамны бөһүөлэһэргэ бэйэ-бэйэтин кытта куу-һун тургутуһуох бизэ бө-дөк спортнай хамаанда баар. Кинилэр кыһын ус-тата спорт араас көрү-нэригэр кураһтэһиллэри ымытылар, хайыһаарынан маассабай сүүрүүнү тэ-рийдилэр.

Ити курдук, нэһилнэк культуурай - спортнай комплекс утумнаахтык үлэһит, бэйэтин үлэтин санаттан сага формала-рынан байытар. Ол эрээ-ри маһа да ыарахаттар суох буолбатахтар.

Ханнык баарар үлэни тэриһин материалнай-техническай базаны кыт-та быһаччы снбээстээх, оттон улахан тутулу-таах. Кытаанахтаады сельскэй Культура днэ-тэ 1985 сыллаахха ту-туллубута. Билигин днэи нэрдөбүлгэ эппиэттэбэт буолла—үлэһиттэ, куру-һуонтар занятиелары ыларга аһара кыаралас. Библиотека эмиз нэгэ-тинтэ наадытар. Бу бол-ууруос турбута теһе да

БИЛИГИ ААДЫРЫСНЫТ: почтовый индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс 77А 26 «А». ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-265, уонскай—21-505.

«Сана олох» райкома КПСС Якутской АССР. («Новая жизнь») — орган Турапчинского и районного Совета народных депутатов